

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että vuodelta 1994 perittävä työttömyysvakuutusmaksu on 6,3 prosenttia työntäjän maksamien työpalkkojen määrästä, kuitenkin siten, että työttömyysvakuutusmaksu on kolme prosenttia edellä mai-

nitun palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja olemaan voimassa vuoden 1994 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Työttömyyskassalain (603/84) 33 §:n 1 momentin mukaan työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksun, joka peritään tapaturmavakuutuslain mukaisesta vakuutuksesta, lukuun ottamatta sanotun lain 57 §:ssä tarkoitettuja vakuutuksia, maksuunpannun vakuutuksen lisämaksuna.

Työttömyyskassalain 34 §:n mukaan valtioneuvosto vahvistaa vuosittain työttömyysvakuutusmaksun siten, että työttömyyskassojen keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna lain mukaisista velvoitteistaan. Maksu määrätään sen työpalkkojen määrän perusteella, jonka mukaan tapaturmavakuutuslain mukainen työnantajan lakisääteinen tapaturmavakuutusmaksu määräytyy.

Työttömyyskassalain muuttamisesta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun lain (574/93) 33 a §:n mukaan valtion liikelaitokset ovat velvollisia suorittamaan työttömyysvakuutusmaksun vuoden 1994 alusta lukien. Mainitun lainkohdan mukaan valtioneuvosto määrää erikseen valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksun suuruuden.

Valtioneuvosto on 28 päivänä toukokuuta

1993 antanut eduskunnalle lakiesityksen (HE 84/93) työttömyyskassalain 34 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan työttömyysvakuutusmaksu määrätään sen työpalkkojen määrän perusteella, jonka mukaan työnantajan tapaturmavakuutusmaksu määräytyy. Työttömyysvakuutusmaksu on kolme prosenttia edellä mainitun palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta. Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain työttömyysvakuutusmaksun tämän ylittävästä palkkasummasta siten, että keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna tämän lain mukaisista velvoitteista.

Valtioneuvosto vahvisti 10 päivänä joulukuuta 1992 antamallaan päätöksellä (1255/92) työttömyysvakuutusmaksuksi 6,0 prosenttia työnantajan suorittamien työpalkkojen määrästä vuonna 1993. Kesäkuun 28 päivänä 1993 annetulla lailla (572/93) työntäjän työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1993 työttömyysvakuutusmaksun suuruus porrastettiin siten, että työnantajat, joiden vuonna 1993 maksamien työpalkkojen määrä yhteensä ei ylitä 1 miljoonaa markkaa, maksavat työttömyysvakuutusmaksuna 3,75 prosenttia työpalkkojen määrästä. Porrastuksesta aiheutuva maksuvajaus katetaan porrastamalla työnantajan kansaneläkemaksu.

Työttömyyden ennakoitua nopeammasta kasvusta johtuen työttömyyskassojen keskus-

kassan rahoitusvaje muodostuu vuoden 1993 lopussa arvioitua suuremmaksi ollen yhteensä noin 4 miljardia markkaa. Tämänhetkisen arvion mukaan työttömyysasteen arvioidaan olevan vuonna 1994 19 prosenttia. Viimeisimpien ennusteiden mukaan työttömyys saattaa vielä tästäkin lisääntyä. Jotta työttömyyskassojen keskuskassa voisi selviytyä työttömyyskassalain mukaisista velvoitteistaan ja kaikkien lainojensa takaisinmaksusta vuonna 1994, olisi työnantajan työttömyysvakuutusmaksu valtioneuvoston päätöksellä vahvistettava noin 7 prosentiksi palkoista, jolloin se aiheuttaisi ongelmia työllisyys- ja hoidon kannalta erityisesti työvoimavaltaisen yritystoiminnan kohdalla. Työttömyyskassojen keskuskassan vuoden 1994 tilinpäätöksessä jouduttaneen edellä todetun perusteella sallimaan jonkin verran alijäämää.

Edellä esitetyn vuoksi ja koska on tarpeen pyrkiä alentamaan yritysten välillisiä työvoimakustannuksia, ehdotetaan, että työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastettaisiin vuonna 1994 siten, että työttömyysvakuutusmaksu on 6,3 prosenttia työnantajan suorittamasta palkkasummasta kuitenkin siten, että maksu on 3,0 prosenttia palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta. Palkkasumman ensimmäiseen miljoonaan markkaan kohdistettava alennus rahoitettaisiin porrastamalla työnantajan kansaneläkemaksu myös vuonna 1994.

2. Taloudelliset vaikutukset

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun tuotto ohjautuu työttömyyskassojen keskuskassalle ja sillä rahoitetaan eri lakien mukaisia etuuksia. Suurimmat menoerät aiheutuvat ansioon suhteutetun työttömyysturvan ansio-osien ja työttömyyslisien rahoittamisesta. Näiden osuus keskuskassan menoista on noin 56 prosenttia 19 prosentin työttömyysasteella vuonna 1994. Muita menoja ovat palkkaturvamaksut, Koulutus- ja erorahaston menot, lainojen hoitokulut ja korkomenot sekä vakuutusyhtiöiden hoitokorvaukset.

Työttömyysvakuutusmaksun tuotto vuonna 1994 6,3 ja 3,0 prosentin mukaan palkkasumman ollessa 165 miljardia markkaa on yhteensä noin 10,4 miljardia markkaa. Mikäli palkkasumma jää pienemmäksi, on tuotto vastavasti pienempi. Keskuskassan menoiksi arvioi-

daan noin 11,8 miljardia markkaa, kun työttömyysasteeksi oletetaan 19 prosenttia. Keskuskassan alijäämä olisi vuoden lopussa noin 1,2 miljardia markkaa.

3. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle on 28 päivänä toukokuuta 1993 annettu esitys laeiksi vuodelta 1994 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta, työttömyyskassalain 34 §:n muuttamisesta ja työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 84/93). Esityksessä ehdotetaan, että työttömyyskassalain 34 §:ää muutettaisiin vuoden 1994 alusta lukien siten, että työttömyysvakuutusmaksu on kolme prosenttia työnantajan palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta. Valtioneuvosto vahvistaisi työttömyysvakuutusmaksun tämän ylittävästä palkkasummasta siten, että keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna työttömyyskassalain mukaisista velvoitteista.

Hallituksen esitys perustui hallituksen työmarkkinajärjestön kanssa käymiin neuvotteluihin muun muassa työttömyysturvaa koskevista järjestelyistä. Hallituksen työmarkkinajärjestöjen kanssa toukokuun 19 päivänä 1993 tekemää työttömyysturvaratkaisua on neuvotteluosapuolten kesken edellä mainitun hallituksen esityksen antamisen jälkeen tulkittu siten, että ratkaisun rahoitusjärjestelyt koskevat yksinomaan vuotta 1994. Nyt annettavalla esityksellä säädettäisiin työttömyysvakuutusmaksun suuruus sekä edellä mainittu maksuporrastus vuodelle 1994. Hallitus katsoo, että nyt annettava esitys tulee ottaa huomioon päätettäessä työttömyyskassalain 34 §:n muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja olemaan voimassa vuoden 1994 loppuun. Lakia on tarkoitus soveltaa vuodelta 1994 suoritettaviin työttömyysvakuutusmaksuihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Työttömyyskassalain 34 §:n mukainen työntajan työttömyysvakuutusmaksu määrätään sen työpalkkojen määrän perusteella, jonka mukaan työntajan tapaturmavakuutusmaksu määräytyy. Työttömyysvakuutusmaksu on 6,3 prosenttia työnantajan maksamien työpalkkojen määrästä vuonna 1994, kuitenkin siten, että työttömyysvakuutusmaksu on kolme prosenttia

edellä mainitun palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994 ja on voimassa vuoden 1994 loppuun.

Tätä lakia sovelletaan vuodelta 1994 suoritettaviin työttömyysvakuutusmaksuihin.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

